

Department Of Environment
Islamic Republic of Iran

BCRG- SCRCIRAN

Basel and Stockholm Conventions
Regional Center in Iran

مرکز منطقه‌ای کنوانسیون‌های
بازل و استکهلم در ایران

طرح تحقیقاتی جایگزین خدمت نخبگان
سازمان حفاظت محیط زیست
دفتر مدیریت پسماندها

مرکز منطقه ای کنوانسیون های بازل و استکهلم

عنوان طرح

ارزیابی چرخه حیات (LCA) محصولات پلاستیکی به منظور پیشگیری و به حداقل رساندن پسماند
پلاستیکی

محقق طرح

محمد امین جعفری

۱۴۰۰/۰۹/۰۱

چکیده

آلودگی پلاستیکها به دلیل افزایش سریع تولید محصولات پلاستیکی، به یکی از مسائل زیست محیطی تبدیل شده است. این آلودگی در کشورهای در حال توسعه بیشتر دیده می شود و دلیل آن عدم وجود سیستم مدیریت یکپارچه پسماند میباشد. اما در کشورهای توسعه یافته نیز به ویژه کشورهایی که میزان درصد بازیافت کمی دارند، جمعآوری پلاستیکهای دور ریخته شده مشکل است. ایران نیز از آثار مخرب پسماند پلاستیکی بر روی سلامت انسان و محیط زیست مستثنی نیست. عدم وجود آمار دقیق از سرنوشت دسته بندی های مختلف مواد پلاستیکی تولیدی پتروشیمی ها در ایران، تصمیم گیری برای کاهش و مدیریت صحیح این دسته از پسماندها را سخت نموده است. در ایران، روزانه ۵۰۰۰ تن کیسه پلاستیکی در کل کشور مصرف میشود که ۶۰۰ تن آن مربوط به تهران بوده و سرانه مصرف هر تهرانی ۶۶ گرم در روز است. هر روزه ۵۶ تن کیسه پلاستیکی در تهران دور ریخته میشود و ۲۶۴۰۰۰۰۰ عدد کیسه پلاستیکی مصرف میشود. این در حالیست که هر شهروند اروپایی روزانه نصف شهروند ایرانی ضایعات پلاستیکی تولید می کند. مسئله پسماند پلاستیکی همچون سایر کشورهای جهان در ایران معضلی است که می بایست برای آن چاره های اندیشید. امروزه همچنان قابلیت بازیافت تمامی پسماند تولیدی در جهان وجود ندارد. این درحالیست که در کشورهای توسعه یافته، تفکیک پسماند در مبدأ با مدیریت گسترده تری نسبت به ایران در حال وقوع است و پسماند جمعآوری شده قابلیت بازیافت بهتری دارند. بنابراین، فعلاً ایران نخواهد توانست که مسئله پسماند پلاستیکی را از طریق بازیافت حل نماید و قطعاً درصد زیادی از پسماندهای تولیدی آن، وارد لندفیل ها یا زباله سوزها خواهند شد. در حال حاضر، بهترین راه حل پیش روی جهانیان که به عنوان گام اول مدیریت پسماند محسوب میشود آن است که پسماند را از ابتدا کاهش داده و از تولید آن جلوگیری نمایند. بنابراین میبایست ابتدا محصولات مضرتر برای محیط زیست و سلامت انسان را در چرخه تولیدات محصولات پلاستیکی در کشور یافت تا بر اساس اولویت بندی آنها را در صورت امکان از چرخه استفاده حذف نمود یا حتی الامکان تولید آنها را کاهش داد. بر اساس بررسی های این طرح، کیسه های پلاستیکی یکبارمصرف به عنوان دسته ی محصولات پلاستیکی پرخطرتر شناخته شده و با کمک ارزیابی نرم افزاری چرخه حیات کیسه های رایج، راهکار و نتایج مقابله با این معضل ارائه شده است. همچنین این طرح در راستای ارائه راهکاری جامع جهت مدیریت بهتر کیسه های پلاستیکی به عنوان خطری جدی برای محیط زیست، تجربیات سایر کشورها را نیز مورد بررسی قرار داده و با نتایج نرم افزاری طرح در داخل کشور تلفیق نموده است.

کلمات کلیدی: ارزیابی زیست محیطی اثرات، کیسه های پلاستیکی، مدیریت پسماند، ارزیابی چرخه عمر،

LCA__